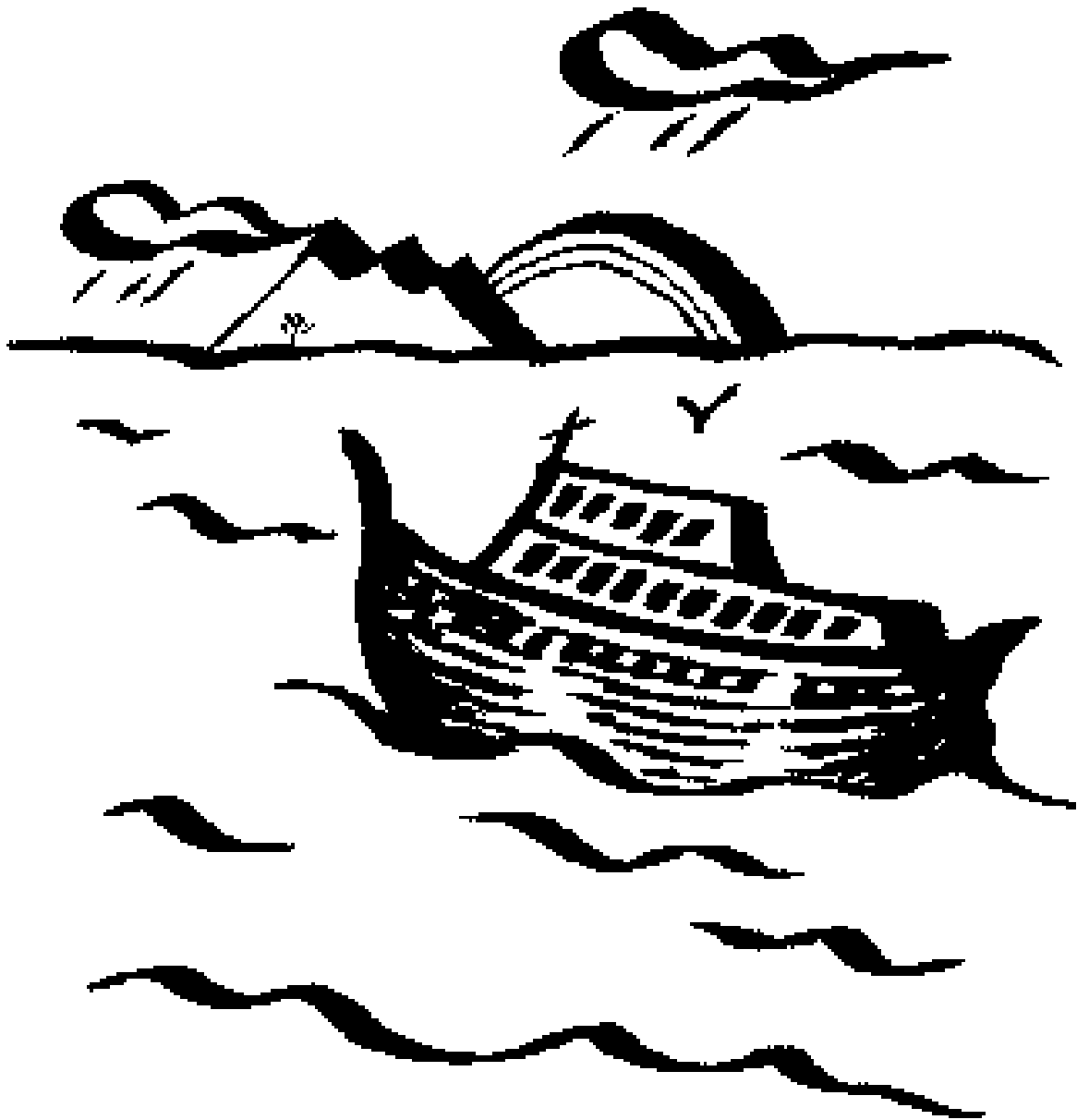

KERKBAND

L'ARCA DE NOÉ

Nederlandse Interkerkelijke gemeente DENIA

39ste jaargang 1 april 2018

de waarheid

Cobie Verheij-de Peuter

(ingebracht door Coby van Gelderen)

de waarheid

**de waarheid
met spijkers
geslagen
in hout**

**pijnlijk
aan handen
en voeten
gebonden**

**ook ik
zou hem
verraden
hebben.**

**dood...
tot de derde dag**

**de waarheid
met ongeloof
gezien**

hij leeft!

"Ik ben de weg, de waarheid en het leven" (Joh.14:6)

S HALOM SHALOM

Ds. Henk Blankespoor

Als je in Israël hartelijk afscheid wilt nemen, zeg je dikwijls wat boven dit voorlopig laatste stukje van mijn hand staat:

Niet één keer shalom, de vrede of welzijn, maar een paar maal. Dubbele vrede, in het kwadraat .

Ook in Gods Woord komt dat voor, bij voorbeeld in Jesaja 26, vers 3, waar het meestal vertaald wordt met “volkomen” of “perfecte” vrede.

Dat is mijn wens voor de kerk hier in Denia nu de tijd voor vertrek na de laatste zondag in maart is gekomen.

In één van mijn eerste preken in januari heb ik gezegd, dat als we 100 jaar mogen worden dit in het licht van de eeuwigheid eigenlijk maar een goed kwartiertje is.....Kun je nagaan, wat de afgelopen drie maanden zijn geweest, slechts een fractie daarvan. Het is omgevlogen, zeker toen de kinderen tegen het eind nog gezellig langs kwamen.

Dankbaar ben ik voor de vele positieve reacties op de prediking, de diensten en de inloopochtenden in de pastorie. Ook voor mij was de tijd te kort om allen te bezoeken, die ik graag had willen zien.

Gelukkig zijn er talloze momentjes geweest tijdens etentjes, vergaderingen, een concert of op de berg en niet te vergeten het ziekenhuis in het begin(!), dat we elkaar toch een beetje beter in informele sfeer leerden kennen. Dankzij de sfeer kon ik dat uitbreiden met de nodige praatjes voor en na de zondagmorgendienst. Ook wat dat betreft heb ik natuurlijk de inbreng en aanvulling van mijn vrouw gemist.

Voor alle hulp op spitsuur in de pastorie nogmaals dank.

Jullie waren een warm bad!

Samenvatting kerkenraadsverg. 12 maart Secretaris D.R.

Cor Pors **opent de vergadering** en heet de aanwezige 7 leden van harte welkom. Een bijzonder welkom aan Marjolein Weggen (haar 1ste officiële vergadering) en ds. Henk Blankespoor.

Ds. Henk houdt een korte meditatie n.a.v. Marcus 4 vanaf vers 26. *Jezus zaait en het zaad groeit gedurende de nacht. Wij hoeven eigenlijk zelf niet zoveel te doen.*

VASTEN. Laten we in deze tijd van het jaar eens met elkaar praten over het thema VASTEN. De secretaris heeft daartoe aan een ieder een aantal artikelen over dit onderwerp toegestuurd (zie ook de vorige Kerkband).

We kennen het vasten uit de 40 dagentijd of uit de Stille Week of uit de Islam (Ramadan).

In de protestantse wereld komt er steeds meer aandacht voor vasten en dan met name in de Stille Week. Soms lijkt het dat vasten een doel op zich is. Vasten is een middel om dichterbij God te komen en kan eigenlijk elke dag plaatsvinden.

Naar aanleiding van de notulen:

De inspiratie-ochtend over Een inwisselbaar onderdeel, is niet op 24 mei maar op dinsdag 22 mei. De bloesemtocht vond plaats op vrijdag 24 februari (ipv. 22 febr.).

Ingekomen en verstuurde post:

In de pastorie is een groter buro geplaatst met nieuwe burostoel en in de keuken is de koelkast vervangen.

De Kerkband komt vanaf 4 maart voorlopig uit op de 1ste zondag van de maand. De publicatie is dus nu losgekoppeld van de kerkenraadsvergadering. We bepalen in september of de proef geslaagd is.

Pastorale zaken:

Aangezien een aantal personen al een zeer lange staat van dienst heeft binnen onze kerkenraad blijven we zoeken naar nieuwe kandidaten.

We bespreken met de predikant een aantal gemeenteleden die extra aandacht nodig hebben.

Mevr. Polman staat weer op het punt om terug te verhuizen naar haar opgeknapte huis (na de brand). Henk coördineert de verhuizing.

Cor meldt dat Hinke te Loo het naar haar zin heeft in haar appartement in Apeldoorn.

De fam. Buiskool ondergaat de nodige medische behandelingen in Nederland. Joan en Harry groeten ons allen.

Derk meldt dat Willem van Buuren en Gerda de hele maand mei vakantie komen houden in Javea.

Op de inspiratie-ochtend op 13 febr. over Liefde en Trouw waren 15 personen aanwezig.

De Bloesemtocht op 23 febr. trok 37 belangstellenden.

De lezing op 1 maart in de Ned. club over Sterven in Spanje trok circa 45 belangstellenden.

Ook dit jaar houden we een dienst op Goede Vrijdag om 11 uur.

We zijn benieuwd hoe de nieuwe predikant inhoud gaat geven aan deze bijzondere dienst.

Op 1ste Paasdag wordt voorafgaand aan de dienst, een Paasontbijt georganiseerd (aanvang 9.30 uur en kosten 4 euro). Er is slechts plek voor 50 personen, dus wees er snel bij.

Rondvraag.

Er ligt een verzoek van een Leermaker (leerlooiër) om zijn atelier te komen bezoeken na de inspiratie-ochtend van 13 mrt. Hij woont vlak bij de pastorie.

Derk meldt dat er een nieuw gebedenboekje is uitgekomen van ds. Alfred Bronswijk. De titel van het boekje is: *Ladders naar de hemel. 101 gebeden voor elke dag.*

De volgende kerkenraadsvergadering is op 9 april.
De volgende Kerkband komt uit op 1 april.

Michaël in actie.

(ingebracht door Henk de Jong)

Michaël bedankt! Kopte een huis-aan-huisblad in Zwolle.
Aan het woord zijn stadsgidsen, die voor een stadswandeling
steevast afspreken bij het groenglazen beeld van Michaël,
‘de engel van Zwolle’.

Hij heeft onze fraaie binnenstad bewaakt. Dankzij Michaël kunnen
we nu de Zwolse highlights laten zien.

Tja, wat moet je daar nu van denken als protestant? Dat engelen
beschermen, klinkt ons bij even nadenken nog Bijbels in de oren,
maar om nu een engel voor jouw stad te claimen....

In onze tijd is het goed ons te realiseren dat we het rechtstreeks
aanroepen van engelen om hulp nergens in de Bijbel tegenkomen.
Michaëldevotie, Michaëlkapellen met Michaëlaltaren, wat zou hij
er zelf van denken?

Hij is maar een dienaar van de Allerhoogste, zij het één van de
voornaamsten, een aartsengel. Toch zouden protestantse
Bijbellezers Michaël wel wat vaker met ere mogen noemen:
we kunnen van hem leren.

Als de eeuwige God het gordijn van de hemel iets openschuift en
we met de profeet Daniël en de apostel Johannes een blik mogen
werpen in die andere dimensie, dan zien we Michaël in actie!
De vraag voor ons is: hoe kunnen wij zij aan zij met Michaël en
zijn medestrijders gaan voor God?

Botjes

Daniël is wel wat gewend als het gaat om engelen. Hij ontmoet
Gabriël en ondervindt in de leeuwenkuil dat engelen er zijn om ons
te ondersteunen. Tegenover Darius, die verwachtte alleen nog wat

afgekloven botjes aan te treffen, getuigt hij: 'Mijn God heeft zijn engel gezonden en de leeuwenmuilen gesloten' (Daniël 6:23). Maar moet je Daniël nu zien (10:8-9), lijkkbleek en totaal verkramppt ligt hij op de grond, hij kan geen woord uitbrengen. Hoe is dat te verklaren?

De verschijning die hij krijgt is anders dan de vorige keren. Alleen al het geluid, dat zo luid klinkt als een grote mensenmenigte. Geen wonder dat Daniëls metgezellen, die alleen maar horen en niets zien, uit angst alle kanten op vluchten. Daniël ziet wat zij niet zien en bij zijn beschrijving moeten wij Bijbellezers meteen denken aan de verschijning van de verheerlijkte Christus aan Johannes op Patmos. Het heeft er alle schijn van dat het hier gaat om de engel van de Heer, de voorverschijning van de messias, Christus in hemelse mensengedaante, die namens God verschijnt en actief is.

Duivelse tegenstand

Toen Daniël drie weken daarvoor begon te bidden en te vasten (Daniël 10:2), is Hij er al op uit gegaan om Daniël dingen te openbaren uit het boek van God waarin zijn toekomstplan beschreven staat. Maar juist in deze drie weken is er een blokkade die overwonnen moet worden. De engel van de Heer krijgt te maken met duivelse tegenstand,. En laten deze drie vastenweken nu uitgerekend de weken voor Pesach zijn. Dat doet terugdenken aan de tegenstand van de farao en zijn trawanten, bezeten door duivelse machten als zij waren. Wat een crisis vóór het bevrijdingsdag mocht worden.

En als je (vanuit Daniël gezien) vooruitkijkt, dan zie je opnieuw juist in de weken voor Pesach de tegenstand van de antichristelijke machten op zijn hoogtepunt. Wat een crisis, uitlopend op de executie van de messias op Golgota, vóór het moment van de unieke bevrijding van zonde en dood. Zie je door deze donkere Daniël-apocalyps het hoopgevende evangelie wel glinsteren?

De tegenstand is gruwelijk groot, er zal crisis op crisis zijn voor Gods getrouwen, Maar geef niet op: de overwinning is aan God! Hij wint slag op slag, de hele geschiedenis door - tot en met de beslissende slag op Golgota.

Vuil spel

Vergis je intussen niet: de eindstrijd is nog volop gaande, het is nog geen Openbaring 21 en 22. De wereld, met ons kerkmensen daar middenin, wordt door elkaar geschud. De duivelse, antichristelijke machten spelen vuil spel. Constant wordt geprobeerd Christus en allen die aan zijn kant staan uit te schakelen. In de apocalyps van Daniël wordt een tipje van de sluier opgelicht van de strijd achter de strijd: de machthebbers van deze wereld met hun mensen en middelen staan niet op zichzelf. Neem het verschijnsel Islamitische Staat. Is het niet voor iedereen duidelijk dat hier een duivelse macht achter zit?

In Daniël 10-12 gaat het over de vorst van Perzië en de vorst van Griekenland. Daarmee worden niet slechts de machtsbeluste vorsten op aarde aangeduid, maar de buitenaardse vorsten daarachter. Vorsten uit het rijk van Satan. Onzichtbaar voor mensenogen zijn ze actief en stoken ze het onheilig vuur flink op. Achter de strijd zit een buitenaardse strijd, nu net zo goed als toen. De engel van de Heer werd zelfs tijdelijk belemmerd. Hij hield stand, maar kon pas verder op het moment dat Michaël met zijn hulptroepen de strijd overnam (Daniël 10: 13-21).

Speelbal

Michaël is strijder tegen de machten van het kwaad. In Daniël heet hij 'jouw vorst' en 'de grote vorst'. Daniël en Israël mogen weten dat ze niet een speelbal van de machten van het kwaad zijn, aardse of buitenaardse: God heeft het heft in handen. Hij zorgt, en Hij heeft daar zijn instrumenten voor-- zoals die vorst, Michaël!! Hij bemoedigt Daniël: Wees niet bang. God houdt van je. Het zal goed met je gaan. Wees sterk .

En ook Israël wordt bemoedigd wanneer het te horen krijgt: In die tijd zal Michaël opstaan, die grote vorst, die de kinderen van je volk terzijde staat. Het zal een tijd van verdrukking zijn, zoals er niet geweest is sinds er volken bestaan. In die tijd zal je volk worden gered: allen die in het boek zijn opgetekend' (12.1).

Miljoenen

Ik merk dat nog veel geheim moet blijven in deze apocalyps. Toch

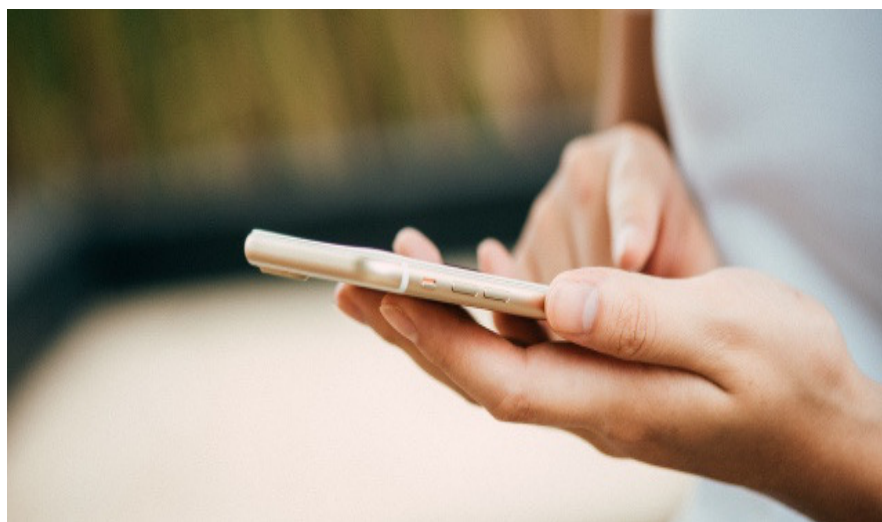
wil ik als christen de smaak vasthouden van wat ik hier mag proeven: God zorgt voor bescherming door zijn engelenwacht. Michaël en de zijnen, honderden miljoenen engelen, zijn nog niet uitgestreden. In Openbaring 12: 7 lees ik hoe de draak met zijn engelen op aarde wordt gegooid. Michaël heeft de draak ten val gebracht. Maar daar is het niet mee gedaan, ook niet voor Michaël en de zijnen. Wie bij Gods volk hoort, kan het hard te verduren krijgen. Als een brullende leeuw gaat Satan rond om te zien wie hij te pakken kan krijgen en verslinden. Maar je staat er niet alleen voor! Als leerling en getuige van Christus mag je op Hem een beroep doen dat Hij als opperbevelhebber van de hemelse legers Michaël en de anderen voor ons inzet.

Han Hagg , predikant in Zwolle

Middeleeuwse monniken

- **kenden de ‘middagduivel’ al. Op internet vond die oude verleider van de rusteloze verveling zichzelf opnieuw uit. Maar hij is te weerstaan.**

Zo weersta je dat gedachteloze geklik van site naar site, van filmpje naar filmpje

Heb jij dat ook weleens: dat je gedachteloos van de ene naar de andere website klikt, waarbij je niet zozeer ‘surft’ op het internet maar vooral richtingloos ronddobbert? Ik betrap mezelf er soms op: dat ik van de ene foto naar de andere klik, van het ene YouTube-filmpje naar het andere, zonder dat ik er echt aandacht aan besteed. De geestelijke achtergrond van deze verleiding biedt ons wellicht zicht op een uitweg.

Als de middagduivel toeslaat, zelfs op het web, torpedeert hij je fut om te werken of te bidden.

Middagduivel

Deze vreemde mengeling van verveling en rusteloosheid heeft veel weg van wat christelijke auteurs van oudsher **acedia** noemen. Het begint als een behoefte aan afleiding, maar kan snel leiden tot een neerwaartse spiraal naar lusteloosheid en zelfs een soort wanhoop. Niet voor niets noemden monniken dit verschijnsel de ‘middagduivel’, en sommige vroege schrijvers rekenen acedia zelfs tot de zeven hoofdzonden (en dat was lang voordat Facebook bestond). Als deze duivel toeslaat, zelfs op het web, torpedeert hij je fut om te werken of te bidden.

Het kan zelfs gebeuren dat je je terugtrekt uit de gemeenschappen die jou ondersteunen, zelfs op momenten dat we juist sterk verlangen naar betekenisvol contact met anderen.

De beste manier om acedia te overwinnen, is door er ‘tegenin te handelen’ wanneer wij ons er bewust van worden.

Dus wat kunnen we er aan doen? Al zolang als christenen acedia ervaren, hebben ze manieren bedacht om het tegen te gaan. En in tegenstelling tot, zeg, het tegengaan van de hik, bestaat er zelfs een zekere overeenstemming over hoe het aan te pakken. Om met de heilige Ignatius van Loyola te spreken: de beste manier om acedia te overwinnen, is door er ‘tegenin te handelen’ wanneer wij ons er bewust van worden. Ignatius suggereert bijvoorbeeld, dat wanneer we tijdens het bidden de verleiding voelen om er eerder mee op te houden, we er juist enkele minuten langer dan normaal mee door moeten gaan. Of: wanneer we de verleiding voelen om ons af te sluiten van onze omgeving en van het ene browsertabblad

naar het andere te klikken, kan het juist betekenen dat we contact moeten zoeken met andere mensen. Een kleine vorm van vasten!

‘Te druk’

Praktisch betekent dit dat ik al die ‘afleidings’-internetpagina’s vaak in één keer afsluit. In eerste instantie kan dat een domper zijn. Maar uiteindelijk zal het als een bevrijding voelen om de zoektocht naar de volgende internetsensatie op te geven. En het geeft ons ook tijd en ruimte voor die dingen (of relaties, of...) waar we het chronisch ‘te druk’ voor hebben.

Oorspronkelijk verschenen op [The Jesuit Post](#).

Over de auteur

Tim O'Brien SJ is een Amerikaanse jezuïet.

Hij studeerde politicologie en filosofie.

Verantwoording

Tenzij anders vermeld zijn de in deze kerkband gepubliceerde artikelen ingebracht door Bert Boxtart en zijn o.a. overgenomen uit de onderstaande:

Levensbeschouwelijke sites:

www.pkn.nl

www.reliwerk.nl

www.vrijzinnig.nl

www.protestant.nl

www.kerknieuws.nl

www.refdag.nl

www.statenvertaling.net

www.igniswebmagazine.nl

www.cgk.nl

www.debijbel.nl

www.vrijzicht.nl

www.christelijkweekblad.nl

www.hetgoedeleven.com

www.bruggenbouwers.com

www.nieuwwij.nl

www.ikonrtv.nl

D e Koran uitgelegd

Rachid Benzine

***De Koran uitgelegd* van Rachid Benzine brengt volgens Guido Dierickx goed enkele controversen binnen de islam aan het licht. Maar is het wel eerlijk genoeg?**

Rachid Benzine is in de Franstalige wereld een gezaghebbende spreker en schrijver. Interessant: hij is een gelovige én vrijzinnige kenner van de islam. Van hem werd een recent boek door Benoit Lannoo in keurig Nederlands vertaald onder de titel *De Koran uitgelegd* (Amsterdam University Press/Halewijn).

Zijn centrale thema luidt dat de Koran wel als geïnspireerd moet worden beschouwd, maar niet als door een engel gedichteerd. De hemelse Koran kan immers slechts gebrekkig geopenbaard worden aan mensen in mensentaal. De aardse Koran als het letterlijke woord van God beschouwen staat gelijk aan afgoderij.

Onze aardse Koran is overigens pas vele jaren na de openbaring en als resultaat van een lange mondelinge overlevering vastgelegd in een geschreven tekst. Die tekst kan niet anders dan de sporen dragen van de denkwijze van de mensen die het woord hebben overgeleverd, hoe trouw de mondelinge traditie in die tijd ook placht te zijn.

oud rekening met historische context

Die tekst vereist dus een kritische interpretatie die rekening houdt met de historische context. En dat geldt nog meer voor de andere heilige geschriften van de islam, voor de biografie van Mohammed en voor de overlevering van de anekdotes over zijn doen en laten, de Hadith. Die zijn van latere oorsprong en vergen nog meer oordeelkundige en relativerende interpretatie.

Christenen hebben deze methode al toegepast op hun Bijbel en zijn tot soortgelijke conclusies gekomen.

Zij mogen en moeten dus onderworpen worden aan de interne en de externe tekstkritiek van historici. In principe gaat deze 'kritiek' niet uit van een negatieve vooringenomenheid. In feite zal echter blijken dat de heilige teksten minder onaantastbaar zijn dan vele moslims willen geloven. Christenen hebben deze methode al toegepast op hun Bijbel en zijn tot soortgelijke conclusies gekomen, althans zo zij niet tot de fundamentalistische strekking behoren.

Wat is die interne kritiek?

De *interne* kritiek merkt op dat het oorspronkelijke Arabisch moeilijk te verstaan en te vertalen is. De geschriften van toen maakten geen gebruik van klinkers, enkel van medeklinkers. Ze werden dan ook dikwijls fout vertaald. Meer nog: men kan er niet omheen dat vele uitspraken in de Koran niet met elkaar te rijmen zijn. Daarom nam men aan dat de latere uitspraken de eerdere opheffen.

De uitspraken van Mohammed tijdens zijn verblijf in Medina wegen zwaarder dan die van zijn periode in Mecca. De *herroepingsleer* wordt beschouwd als het resultaat van een voortschrijdend inzicht in het belang van de verschuivende historische en sociale context.

En wat de externe kritiek?

De *externe* kritiek merkt op dat de profeet in Medina verward is geraakt in militaire operaties, terwijl hij daarvoor, in Mecca, slechts verplicht werd tot een verbale strijd. Die strijd, die *jihad*, heeft Mohammed gevoerd zoals men die in die tribale samenleving placht te voeren. In Mecca met bitsige beschimpingen en bedreigingen, in Medina met geweld en bloedvergieten. Tot op zekere hoogte was de profeet een kind van zijn tijd.

Hij was geen heilige, hij was niet de ideale woordvoerder van God, hij is schatplichtig geweest aan een bestaande religieuze traditie, ook als hij die in zekere mate hervormd heeft. Niettemin was hij een groot profeet, aldus Benzine.

Moet een profeet inzake geweldloosheid niet verder gaan dan wat in zijn historische context gebruikelijk is?

Zullen al zijn lezers daarmee vrede hebben? Mohammed heeft de gewelddadigheid van de toenmalige Arabische stammen enigszins gemilderd maar ook gebruikt, bijvoorbeeld in de oorlog tegen Mecca. Moet een profeet inzake geweldloosheid niet verder gaan dan wat in zijn historische context gebruikelijk is? Mohammed heeft het toenmalige familierecht gemilderd ten gunste van de vrouw, maar ook grotendeels overgenomen, bijvoorbeeld inzake erfrecht en polygamie. Moest een profeet ook op dit punt niet verder gaan?

Waar hij niet op ingaat

Benzine gaat heikele punten niet uit de weg. De spanning tussen het profetische woord en zijn historische context staat centraal in zijn denken. Maar krijgt bij hem de historische context geen erg groot gewicht om de tekorten van het profetische woord te vergoelijken? Kan een profeet, of een kunstenaar geen boodschap brengen die ook in andere tijden goed te verstaan is? Zijn er geen kunstwerken die *klassiek* mogen heten, zijn er geen waarheden die als *universeel* en *eeuwig* mogen gelden? Op die discussie gaat hij niet in. Maar wel geeft zijn boek een helder beeld van belangrijke controversen in de wereld van de islam. Reeds daarom is het aan te bevelen.

Over de auteur

Guido Dierickx SJ is een Vlaamse jezuïet. Doceerde politicologie, sociologie en godsdienstsociologie aan de Universiteit Antwerpen. Hij is redacteur van Ignis Webmagazine.

P

oerim: Wat kunnen we leren van Ester?

Op donderdag 1 maart herdacht de Joodse gemeenschap Poerim. Een feest dat christenen niet vieren, maar het verhaal is wel bekend, namelijk uit het bijbelboek Ester. Hierin wordt verteld hoe een Joods meisje, genaamd Ester, met de machtige koning Ahasveros trouwt. Maar wat voor diepere laag zit er eigenlijk in het verhaal van Ester? Een rabbijn legt het uit.

Leerhuis in de Marktleinkerker

De werkgroep Kerk en Israël van de classis Hoofddorp organiseerde een leerhuis waar rabbijn Marianne van Praag sprak over het ontstaan van het feest Poerim en de verborgen betekenissen in het boek Ester. Maar waarom wordt er een leerhuis georganiseerd? De werkgroep schrijft: 'We willen graag het denken over de relatie tussen Kerk en Israël bevorderen en stimuleren. Interesse opwekken in de plaatselijke gemeenten. Eén van de manieren waarop dit wordt gerealiseerd is het organiseren van een leerhuis in de Marktleinkerker in Hoofddorp.'

Verborgen betekenissen

Ds. Van der Wal: ‘Rabbin van Praag gaf tijdens de avond haar visie op het Poerimfeest, in Joodse kring een van de kleinere feesten. Ze legde sterk de nadruk op de mystieke kant van Poerim. Naar haar mening is het verhaal van Ester nooit echt gebeurd. Zij noemde het ondenkbaar dat zo’n koning als Ahasveros met een meisje uit het volk zou trouwen.

Van Praag legt ook de teksten uit zoals ze in de grondtekst staan geschreven. De naam Ester komt volgens Van Praag van het Hebreeuwse werkwoord voor “verbergen”. Haar naam betekent: “Ik die verborgen ben”. In het boek Ester is haar identiteit eigenlijk ook verborgen en is God verborgen, maar in alles wat gebeurt, is God voluit aanwezig. Zo zeggen wij dat ook: Gods werken spreken in het boek Ester.’

Ds. Van der Wal vat het betoog van de rabbijn samen. ‘Van Praag stelde dat het hele verhaal van Ester berust op toeval. Ester is op het juiste moment op de juiste plaats. Daarachter schuilt een grotere macht.’ Van Praag haalt ook lessen uit het verhaal die ook nu nog nuttig zijn. ‘Neem nu een man als Haman, hij dacht alles onder controle te hebben, maar hij had buiten Ester gerekend. Wij hebben het grotere overzicht niet van hoe de gebeurtenissen met elkaar samenhangen. Dat kunnen we ook zien aan de Esterrol. Deze is aan één kant beschreven. Het verhaal ontrolt zich letterlijk. Het verleden wordt bedekt, de toekomst is bedekt. Zo is de rol als het leven.’

Een les van Ester voor ons

Ds. Van der Wal: “De reacties achteraf waren zeer positief. Het was nieuw voor veel deelnemers om deze onhistorische visie op het verhaal van Ester te horen”. Van Praag legde uit dat je het verhaal van Ester ook kan betrekken op jezelf als mens. De kern van haar betoog was dan ook: door moeilijkheden heen komt het leven tot verlossing. Zij vergeleek dat met een roos: langs doornen tot de bloem komen. Susan, de stad in het verhaal Ester, is de stad van de roos (shoshana).

Voor de Protestantse Kerk is de relatie met het volk Israël een essentieel onderdeel van de eigen identiteit. In de kerkorde staat dat de kerk geroepen is om in al haar geledingen het gesprek met Israël te zoeken en gestalte te geven aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël.

Wat wordt er met de verschillende bewoordingen bedoeld?

De volheid van de stilte—wie kent die nog?

Smartphones eisen onze aandacht, de tv fungeert als bewegend behangpapier. Wanneer is het nog echt stil? Wat we kunnen leren van monniken en woestijnvaders.

Een tijd terug vroeg een klas zesdejaars mij of ik een bepaald televisieprogramma gezien had, waarop ik negatief moest antwoorden. Wij hebben geen televisie. Bijgevolg, veel verwondering, onbegrip en ongeloof. Het niet in huis hebben van een televisie komt naar het schijnt wel vaker voor onder onderwijzend personeel. Dat heb ik geleerd uit een gesprek met een verkoper van een callcenter in opdracht van een of ander telecombedrijf. Ik was niet zijn eerste klant aan wie hij geen digitale televisie kon slijten omdat er gewoon geen tv voorhanden was.

Leren omgaan met leegte en gemis is een wezenlijke opdracht om mens te worden

Uit het korte klasgesprek dat volgde, kon ik afleiden dat het voor heel wat van de jongeren vandaag niet evident meer is om nog letterlijk 'stil' te vallen. Ze worden omringd door allerlei toeters en bellen van hun gsm, iPhones, mp3-spelers, enzovoort. En thuis is de televisie soms bewegend behangpapier. Wanneer wordt het nog eens stil? Leren omgaan met leegte en gemis is nochtans een wezenlijke opdracht om mens te worden.

Demonen bevechten

Uit een reportage over het trappistenleven leerde ik dat zelfs een monnikenbestaan behoorlijk druk kan zijn. Zij proberen daar iets actief aan te doen. Maandelijks trekken sommige monniken zich een dag terug in een kluis afgezonderd van werk en medebroeders. Stille en rust willen zij centraal plaatsen in hun leven. Leren omgaan met de leegte nemen zij heel ernstig. In tweeërlei betekenis ligt deze woestijnervaring aan de oorsprong van hun leven.

Een eerste betekenis ervan is de stilte als een volheid. Stilte is geen leegte. In het loskomen van de drukte, van de bezigheden kunnen ze God vinden. Kunnen. Want in de stilte duiken ook de demonen op, de Verleider, de inwendige spoken, enzovoort. Men zou het kunnen vergelijken met de Boeman uit de Harry Potter verhalen, maar dan met de bedoeling verwarring te scheppen. De Boeman in de verhalen van Harry Potter neemt de eigenschappen aan van wat iemand het ergst vindt. We hebben allemaal wel zo'n 'kast in ons binnenste' waarin duistere geesten huizen. Harry Potter die ze leert bevechten, is meer dan een mooi verhaaltje.

Goed en kwaad zien

Een tweede betekenis van de woestijnervaring verwijst naar het begin van de monnikentraditie. De woestijnvaders trokken zich steeds verder terug in de woestijn om zich van mensen af te zonderen.

De woestijn was de plaats waar ze de goede en kwade geesten in zichzelf leerden onderscheiden. Allerlei monsters en vreemde wezens kwamen hen kwellen. Denken we maar aan de bekoring van Sint-Antonius zoals de surrealist Dalí ze schilderde.

De beeldtaal van de woestijnvaders is niet meer de onze. Maar onder de oppervlakte van de beeldtaal gaat de realiteit schuil dat er in elk van ons zowel het goede als het kwade leeft.

De woestijnervaring in ons leven brengt die scherper naar boven. We kunnen dan immers niet meer vluchten in de verstrooiing van het dagelijks leven.

Over de auteur

Christophe Brabant is filosoof en theoloog. Hij is werkzaam als leraar godsdienst op het Sint-Barbaracollege te Gent, verantwoordelijk voor de begeleiding van het vak godsdienst op de jezuïetencolleges in Vlaanderen en wetenschappelijk medewerker aan de faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven.

stilte

suizende stilte

diepe stilte

alleen geaccentueerd

door een ritselend blad

en de verre schreeuw

van een vogel

stilte in jezelf

diepe stilte

alleen geaccentueerd

door je ademhaling

en het kloppen van je

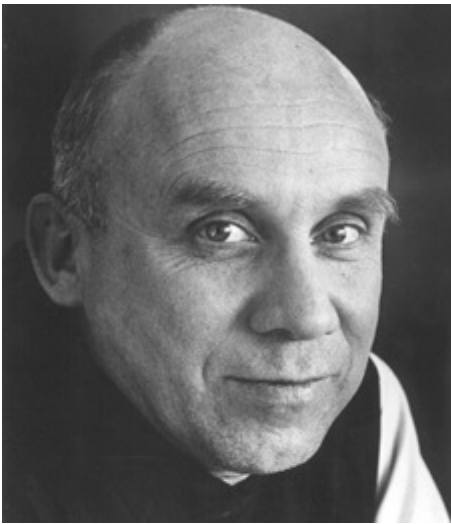
hart

stilte

om even

intens te leven

eva van baar

'Goddank, goddank, ik ben alleen maar een ander lid van het menselijk ras, zoals alle anderen. Wat een geluk om mens te zijn!'

– Thomas Merton

Thomas Merton:

een authentiek en relevant contemplatief leven

Thomas Merton kwam 50 jaar geleden door een ongeluk om het leven. Kick Bras over Mertons belangrijkste bijdrage aan de christelijke spiritualiteit.

Thomas Merton is misschien wel de bekendste monnik en de meest gelezen spirituele schrijver van de twintigste eeuw. Hij werd geboren op 31 januari 1915 en overleed door een noodlottig ongeval op 10 december 1968. Merton werd jong wees, studeerde Engelse literatuur in New York, werd een productief dichter en literair essayist. In 1941 werd hij trappist in de **Abdij van Onze Lieve Vrouw** van Gethsemani, in de staat Kentucky.

Mertons belangrijkste bijdrage aan de christelijke spiritualiteit is zijn onderzoek naar de betekenis van contemplatie en contemplatief leven voor mensen in de twintigste eeuw. Daarbij zocht hij naar samenhang tussen contemplatie en maatschappelijke betrokkenheid in dialoog met andersdenkenden, ook met aanhangers van andere religies. In zijn dagboeken en brieven, die in vele delen gepubliceerd zijn, komt men in aanraking met zijn

eigen zoektocht naar een authentiek en voor de maatschappij relevant contemplatief leven.

‘Mij treffend als een donderslag’

In zijn autobiografie **Louteringsberg** beschrijft hij hoe God voor hem realiteit werd en zijn leven omvormde. Zoals deze ervaring: ‘En toen, even plotseling als die kreet, even zeker en nog duizend maal stralender, kwam er in mijn geest een bewust- worden. Een begrijpen en realiseren van het tegenwoordig komen van God door de woorden van de consecratie op een wijze die maakte dat Hij mij toebehoorde. En welk een wonderbaarlijk gebeuren was die bewustwording, volkomen geestelijk en toch mij treffend als een donderslag. Het was een licht, zo helder stralend, dat het met geen enkel zichtbaar licht kon worden vergeleken en zo diep innerlijk, dat het iedere geringere ervaring scheen teniet te doen.’ – Louteringsberg, bladzijde 284

Mystiek volgens Thomas Merton

Voor Merton is mystiek niet het najagen van bijzondere ervaringen. Mystiek is het gaan van een weg waarlangs de Geest van God je geleidelijk kan omvormen. Daarvoor was volgens Merton eenzaamheid belangrijk. Hij zocht verstillings in de eenzaamheid en reflecteerde daarop. Een positieve vorm van eenzaamheid die voortkomt uit een fundamenteel vertrouwen in Gods aanwezigheid. Zo kan men zich losmaken van de maatschappelijke dwang tot conformisme en collectivisme. Om, waarachtig persoon geworden, in staat te zijn tot een nieuwe eenheid met medemensen.

Op 18 maart 1958 had Thomas Merton een bijzondere ervaring.

‘Gisteren, in Louisville, op de hoek van Fourth Street en Walnut, realiseerde ik me plotseling dat ik van alle mensen hield en dat geen van hen mij volkomen vreemd was of kon zijn. Alsof ik ontwaakte uit een droom – de droom van mijn isolement, van de ‘bijzondere’ roeping om anders te zijn. Mijn roeping maakt me helemaal niet anders dan de rest van de mensen. Ook behoor ik

niet tot een aparte categorie, behalve in kunstmatige, juridische zin. Ik ben nog steeds een lid van het menselijk ras, en er is een grotere bestemming voor een mens, sinds het Woord vlees werd en ook een lid van het menselijk ras werd! Goddank, goddank, ik ben alleen maar een ander lid van het menselijk ras, zoals alle anderen. Wat een geluk om mens te zijn!' – Dagboeknotitie, A Search for solitude, bladzijde 181 en 182.

Waarin Mertons mystiek aards is

Dit citaat symboliseert een ontwikkelingsproces dat al langer gaande was. Merton voelde zich steeds meer gedreven betrokken te zijn bij de Amerikaanse burgerrechten- en vredesbeweging. Hij sprak zich in gedichten, essays en brieven steeds openlijker uit tegen de atoombewapening, het vijanddenken en de zinloze bewapeningswedloop.

Mijn roeping maakt me helemaal niet anders dan de rest van de mensen.

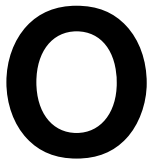
Merton werd ook oecumenischer in zijn denken. Hij had contact met protestantse, oosters-orthodoxe en joodse denkers. Door zijn contacten met mensen uit de islam en het boeddhisme werd hij een pionier van de interreligieuze dialoog. Zijn boeken en gedichten zijn nog altijd een bron van inspiratie. Zijn mystiek is aards, betrokken op onze geschiedenis, maar gedragen door een diep besef van goddelijke aanwezigheid.

Over de auteur:

Kick Bras is predikant van de Protestantse Kerk in Nederland en auteur van boeken op het gebied van spiritualiteit.

Verder lezen? **Zaden van contemplatie**, Thomas Merton. **Leven met Thomas Merton**, Kick Bras. Inmiddels is de vertaling verschenen van de **biografie** van Thomas Merton door Jim Forest.

Wat heeft God er aan?

Wanneer we 's zondags naar de kerk gaan, willen wij er iets aan hebben. We moeten het daar ook naar onze zin hebben; goede muziek, goede preek, aandacht voor de kinderen, jongeren en ouderen. Het geluid moet goed zijn en er moet iets te zien zijn. Als de kerk ons niet biedt waar we iets aan hebben, gaan we er op zondag niet naar toe. Egoïstisch eigenlijk. Alsof de kerkdienst om ons zou gaan: Wat heb ik er aan?

Maar: Wat heeft God er aan? Het is toch Gods dienst?
Gods eredienst?

“Wat gaat er van de kerk uit, als de kerk uitgaat”?

Nadenkertje:

Onlangs las ik een gedicht met als titel ‘De zegen van onverhoorde gebeden’.

Mij gaf het te denken. Wellicht geeft het u en jou ook steun:

Ik bad om kracht... en God gaf me zorgen om me sterk te maken;

Ik bad om wijsheid... en God gaf mij problemen om te leren oplossen;

Ik bad om welvaart... en God gaf mij verstand en spieren om te werken;

Ik bad om moed... en God gaf mij gevaren om te leren overwinnen;

Ik bad om liefde... en God gaf mij mensen om te helpen;

Ik bad om gunsten... en God gaf mij kansen;

Ik kreeg niets waarvoor ik bad;

God gaf mij alles wat ik nodig had;

God heeft mijn gebed verhoord.

Christa Kloots

V

RAAG:

DE JODEN EN DE MESSIAS

(Ingebracht door Derk Rozema)

De Joden in Jezus' tijd (en tegenwoordig ook nog) hadden/hebben een beeld voor zich van een toekomstige messiaanse tijd gebaseerd op een aantal oud-testamentische teksten (vooral uit de boeken van de profeten). Aangezien Jezus in de optiek van de Joden niet aan de OT-voorwaarden van de Messias voldeed en de Messiaanse tijd van vrede e.d.g. niet kwam, werd Jezus verworpen. Daarnaast waren er de discussies over Jezus godheid, wat door de Joden als godslastering gezien werd/wordt (zoals beschreven in het Nieuwe Testament).

Dit werpt bij mij de volgende vraag op: *Staat er ergens in het Oude Testament vermeld dat de Joden in een toekomstige Messias moesten geloven tot vergeving van zonden?*

ANTWOORD

Dit is een moeilijk onderwerp. Het betreft namelijk de verhouding van het Oude en het Nieuwe Testament. Als het gemakkelijk was geweest, dan zouden Joden vroeger en nu heel snel geaccepteerd hebben dat OT en NT bij elkaar horen, zoals de bloem in de knop en de bloem die open is bij elkaar horen. De Jood die alleen het OT leest, leest dit met de bril van de mondelinge en schriftelijke traditie van het Jodendom, de Talmoed. De christen leest het OT met de bril van het NT en ziet zo veel teksten uit het OT in het NT in vervulling gaan.

Concreet betekent het, dat we alleen vanuit het NT kunnen zeggen dat het bloed van de offerdieren heen wijst naar het verzoenend

bloed van Jezus Christus. Daarbij stelt het OT het vertrouwen op Gods beloften en gehoorzaamheid aan Zijn inzettingen op de voorgrond en het NT stelt de eis van geloofsvertrouwen in Jezus de Messias en uit liefde tot Hem de gehoorzaamheid aan Gods geboden.

In het OT staat nergens de 'eis' om in de Messias te geloven, maar daar wordt de komst van de Messias geprofeteerd. Die profetieën bevatten heerlijke beloften, die in het NT verder uitgewerkt worden. De Heilige Geest leerde mensen om op grond van die heerlijke beloften verlangend uit te zien naar de komst van de Messias (zie Lukas 2: 25, 38). De Heilige Geest leert vanuit het NT om te geloven in het verzoenend bloed van Jezus Christus.

Ds. A. Jonker (1954), PKN, Putten (REFOWEB.NL)

Drie tips

om te blijven bidden in moeilijke omstandigheden

Wanneer het tegenzit, schiet bidden er makkelijk bij in. Het wordt niet meer stil met al die problemen in je hoofd. Nikolaas Sintobin SJ geeft 3 gebedstips.

Nogal wat mensen stoppen met bidden als ze in moeilijk vaarwater terechtkomen. Of ze vinden het ten minste moeilijk om te bidden als de wind tegenzit. Waarom laat God toe dat ik ongelukkig ben? Waarom brengt Hij geen verandering in deze situatie? Deze drie tips kunnen je helpen om te (blijven) bidden in moeilijke omstandigheden

Eerste tip: heb aandacht voor je lichaam

Als mensen *hebben* wij niet alleen een lichaam, wij *zijn* ook lichaam. Bidden doe je per definitie met je hele wezen. Met je hart, je verstand, je ziel. En met je lichaam. Een gespannen lichaam is daarom niet bevorderlijk om tot gebed te komen.

Bidden vraagt immers dat je tot op zekere hoogte stilvalt. Dat je de externe prikkels vermindert om toegang te krijgen tot je innerlijkheid. De daarmee gepaard gaande stilte kan je des te scherper confronteren met de spanningen in je lijf. Onaangenaam, en dus een reden om te stoppen met bidden.

Door meer thuis te komen in je lichaam, kun je het makkelijker openen voor Gods aanwezigheid.

Om dit vroegtijdige afhaken te voorkomen, kan het zinvol zijn tijd te nemen om te bidden met je lichaam. Door meer thuis te komen in je lichaam, kun je het makkelijker openen voor Gods aanwezigheid en het toevertrouwen aan zijn liefdevolle blik. Dat begint met rustig in- en uitademen. Een voor een de verschillende lichaamsdelen aanspannen en ontspannen. Wat ook kan is traag wandelen in de natuur en bijzondere aandacht geven aan wat je hoort, ziet, voelt, ruikt...

Deze lichaamsoefeningen zijn geen verloren tijd. In de mate waarin je probeert ze te doen in verbondenheid met God, kunnen ze een volwaardig gebed zijn.

Tweede tip: zet je probleem in de koelkast

Wie geconfronteerd wordt met moeilijkheden, heeft vaak spontaan de reflex om die moeilijkheden een grote plaats te geven in het gebed. Niet vreemd. Bidden is in belangrijke mate je gewone leven voor God brengen. Maar het is geen denkbeeldig gevaar dat het gebed snel gemonopoliseerd wordt door het probleem. Je gaat je

als het ware verplicht voelen alle tijd, energie en aandacht die je aan het gebed besteedt, te richten op die ene vraag, situatie, relatie, persoon, enzovoorts.

In plaats van je vooruit te helpen, kan zo'n gebedstijd je eerder van God verwijderen. Het probleem komt tussen jou en God te staan. Bovendien, hoe dringend dit probleem voor jou ook is, God heeft jou op dit ogenblik misschien iets anders te zeggen.

Bovendien, hoe dringend dit probleem voor jou ook is, God heeft jou op dit ogenblik misschien iets anders te zeggen.

Daarom kan het zinvol zijn de moeilijkheden bewust niet in het gebed in te brengen. Je kunt ze simpelweg even benoemen aan het begin van het gebed, om er vervolgens bewust voor te kiezen ze los te laten en aan God toe te vertrouwen.

De ervaring leert dat het nogal eens gebeurt dat je na verloop van tijd vaststelt dat de vraag, die in de koelkast was gestopt, intussen vanzelf een antwoord heeft gekregen. Je bent er anders naar gaan kijken, de vraag werd geleidelijk aan minder dringend of allesoverheersend, de negativiteit is verminderd, enzovoorts.

Derde tip: houd je innerlijke vizier open

Wie het moeilijk heeft, zoekt doorgaans naar verlichting, ook in het gebed. Je hoopt op een antwoord op je vraag, de oplossing voor een probleem, licht in de duisternis. Dit is niet meer dan normaal. Het probleem hierbij kan zijn dat we in ons gebed vaak niet alleen een vraag stellen, maar tevens de neiging hebben God ook het antwoord in te fluisteren. En daar dreigt het gebed spaak te lopen. Immers, God laat zich niet opsluiten in onze kaders. Hij antwoordt wel, maar vaak anders of elders dan wij gehoopt hadden.

Het probleem hierbij kan zijn dat we in ons gebed vaak niet alleen een vraag stellen, maar tevens de neiging hebben God ook het antwoord in te fluisteren.

Hier ligt een grote spirituele uitdaging voor wie bidt in moeilijke omstandigheden: het innerlijke vizier bewust openhouden. Om te onderscheiden waar en hoe de Geest in het gebed elementen van antwoord aanreikt. Meer in het bijzonder betekent dat vaak: bereid zijn om oog te hebben voor de subtiele en discrete ervaringen van

vreugde, rust, vertrouwen en hoop, zoals die zich aanbieden in het gebed.

Ook al wijzen die gevoelens een andere richting uit dan verwacht. Het zijn immers de richtingwijzers naar het leven waartoe God je vandaag uitnodigt. Dit vraagt een reële innerlijke vrijheid en openheid. Maar ook de genade van het geloof dat God je blijvend nabij is en voor je zorgt, wat er je ook overkomt.

Over de auteur

Nikolaas Sintobin SJ is een Vlaamse jezuïet en internetpastor

Een concert wordt liturgie

Na een zware burn-out besloot Bas Ramselaar in 2007 te stoppen met concerten. Hij legde zich toe op dirigeren en zangonderwijs. Maar sinds vorig jaar zingt hij de Christuspartij in de Matthäus Passion. Het komt recht uit zijn hart.

‘Als muzikant kom ik met verschillende geloofsrichtingen, kerken en liturgieën in aanraking. Ook in mijn persoonlijk leven heb ik ‘geloofsprongen’ gemaakt. Ik weet nu dat de religieuze verschillen tussen kerken klein zijn en dat de grootste gemene deler Jezus Christus is, die ons uitnodigt aan zijn maaltijd deel te nemen.

Dat is ook de kern van de *Matthäus Passion*. Het gaat om de instelling van het Heilig Avondmaal. Neem, eet, dit is mijn lichaam, zegt Christus, jullie mogen allemaal deelnemen. In het drama van het lijdensverhaal wordt het weleens vergeten, maar die instellingswoorden beloven de opstanding. Het is de langste tekst die de Christuspartij heeft. Bach heeft deze op de vleugels van een lied geschreven! Het is als het ware een aria geworden, terwijl deze partij verder vooral recitatieven heeft. Anders dan in de andere

gedeelten komt er een concertante begeleiding van violen bij, een stralend aureool, zoals je op oude schilderijen rond het hoofd van Christus ziet afgebeeld.'

Erbij horen

'Ik denk dat de *Matthäus* veel mensen aanspreekt omdat er een groeiende behoefte is om weer aan te haken bij een belangrijk religieus feest. Je ziet dat ook bij de kerstnachtsdiensten. Mensen willen erbij horen. Aan de andere kant is het voor sommigen iets dat er 'nou eenmaal bij hoort'. Ik heb dat ervaren in Naarden waar de jaarlijkse *Matthäus* bijna een hype is en wordt bezocht door politici en beroemde acteurs. Fantastische kerk, prachtig orkest en koor, maar je merkt aan alles dat een deel van het publiek vooral consumeert. In de pauze wordt er lekker gegeten en gedronken en bij aanvang van deel twee ruik je de alcoholwalm in de kerk. Daar zitten vaak mensen die gezien willen worden.

Liever zing ik dan in een kleine setting, zoals twee jaar geleden in het Zeeuwse Kapelle, waar de toehoorders met het boek op schoot de uitvoering volgden. Dan ben je als uitvoerende dienstbaar aan het evangelie. Samen herschep je een monument. Dat is trouwens ook een reden waarom mensen komen, net zoals ze naar de Nachtwacht van Rembrandt gaan kijken. Het is tijdloze kunst. De *Matthäus Passion* hoeft wat mij betreft dan ook niet per se in een kerk te worden uitgevoerd. Als je het vanbinnen voelt, kun je het overal beleven. Wat dacht je van de bijna kathedrale stationshal van Antwerpen? Waarom zou het niet dáár kunnen? Lijkt me schitterend!

Huilende ziel

'Waarom vooral *Erbarme dich* zo populair is geworden, is me eerlijk gezegd ontgaan. Maar is dat erg? De 40ste symfonie van Mozart was ook een tijd enorm 'in', net als het deel uit de orgelsymfonie van Saint-Saëns dat een tophit werd. In de *Matthäus* is deze aria een kantelpunt. Het is de Petrus-episode en het gaat over leugen en spijt. Lucas beschrijft zo mooi hoe Jezus zich omdraait na de verloochening en Petrus aankijkt. Petrus huilt bitter. Heer, ontferm u over mij, wat heb ik gedaan? Hij schreeuwt het uit. De vioolsolo is

een uitbeelding van de huilende ziel. Geen wonder dat dit mensen raakt, Petrus staat zo dicht bij ons met zijn getwijfel en getob. Als uitvoerende is het zaak om jezelf er niet in te verliezen. Natuurlijk zing je met je hart, maar je hoort dienstbaar te zijn aan de muziek van de grote componist. De emoties laat je bij de toehoorders. Dit was een van de wijze lessen van mijn zangpedagoog en coach Aafje Heynis.'

Ontroering

'Bijna het mooiste wat je als bas kunt zingen, is het recitatief *Am Abend, da es kühle war*. Pure poëzie, bijna profetisch. We hebben net de vraag gehad om Christus te mogen begraven en daarna verstilt alles. Het is avond, het begin van de sabbat, het begin van Stille Zaterdag. En dan komt, in de tekst van Picander, de duif terug: *Am Abend kam die Taube wieder und trug ein Ölblatt in dem Munde*. Het is de duif uit Matteüs 3, als Jezus door Johannes wordt gedoopt. Het is ook de duif uit Genesis 8, van Noach en de ark. Zo grijpt alles in elkaar. Voor mij als zanger is het elke keer nieuw. Een concert overstijgt zichzelf en wordt liturgie. Stem is emotie. Het allerergste lijkt mij dat je als mens je stem verliest.

Die ontroering, die schoonheid wil je doorgeven aan volgende generaties. Het is natuurlijk vooral aan de ouders om hun kinderen niet alleen naar hockey of paardrijles te sturen maar ook naar muziekonderwijs. Muziek verdiept. Zingen is niet alleen gezond voor het lichaam maar ook voor de geest.

Vorig jaar heb ik in Den Helder een kinder-*Matthäus* gedaan! Het was een geweldige uitvoering van ongeveer een uur, met een oud-docent als verteller in plaats van een tenor-evangelist. Leerlingen van de hogere groepen zongen de koralen en in de koren. Een paar solisten en ik zongen de aria's en voegden ons in het koor. Verschillende basisscholen hebben er maanden aan gewerkt. Ik weet zeker dat die kinderen dit bijzondere concert nooit meer zullen vergeten.'

Tekst: Ella Weisbrod

Dit artikel komt uit het februarinummer van woord&weg.

Mededelingen:

Onze sociale projecten zijn:

- SURG for all
- Ooghulp Wereldwijd
- Lilianefonds
- Oikocredit

Collectes voor de diaconie gaan naar de Voedselbank in Denia (naar mensen die door de crisis onze hulp hard nodig hebben).

• **Predikant**

De predikant in het 2de kwartaal van 2018 is ds. Ronald Ootjers uit Zaandam.

Indien u prijs stelt op huisbezoek, verzoeken wij u dit telefonisch of in de kerk zelf te melden bij de predikant.

• De **Kerkband** komt meestal de eerste zondag van de maand beschikbaar.

Wilt u een bericht ontvangen zodra de Kerkband beschikbaar is op de website (en uw emailadres is bij ons nog niet bekend), stuurt u dan een email aan de secretaris van de kerkenraad (zie onder).

Kopij voor de redactie van de kerkband kunt u sturen aan hetzelfde adres.

De volgende Kerkband komt (D.v.) 6 mei uit.

• **Mutaties:** Als er veranderingen optreden in uw persoonlijke gegevens in Spanje, Nederland of België, wilt u die dan doorgeven aan de secretaris (zie onder).

• De **kerkenraads**vergadering wordt meestal gehouden medio van elke maand. Als u iets wilt inbrengen, dan ontvangen we graag de stukken twee weken van tevoren.

Email secretaris: ned.int.gem.denia@gmail.com

Nederlandse interkerkelijke gemeente te Denia

Reg.no. 016034 C.I.F.: R-0300445D

Kerkgebouw: Iglesia evangélica - El Arca de Noé,
Calle Sanchis Guarner 9, 03700, Denia

Kerkdiensten: Elke zondag om 11 uur (aansluitend koffie /
thee drinken)

Pastorie: Tevens correspondentieadres.
Carrer Aristeu 23, Marquesa 1, 03700, Denia.

Predikant: Bezoek graag telefonisch aankondigen
tel. 96 578 5045 of 655 520 864 (mobiel)

Kerkenraad:	(emailadressen op de website)	Telefoon:
Voorzitter:	Cor Pors, Javea,	60 998 2839
Vice-voorz.	Henk de Jong, Javea	60 938 7739
Secretaris	Derk Rozema, Javea	68 671 7454
Penningm.	Piet vd Brugge, Benissa	96 574 8970
Lid.	Ypie Draaisma, Benissa	96 574 7431
Lid	Marjolein Weggen, Benimarco	62 629 8048
Huismeester	Chris de Jong, Teulada	67 772 9509
Kerkband	Bert Boxtart, Javea	67 636 0501

Organisten:	Edo Luynenburg	96 575 6547
	Cor Pors	60 998 2839
	Peter Neeteson	63 497 9620

Hulp in nood:	Martine Gerth	96 579 5152
	Ati de Jong	63 023 8424

Website: www.kerkdenia.nl
Email: ned.int.gem.denia@gmail.com

Vrijwillige bijdragen:

Spanje: Bankrelatie: BBVA. te Javea.
IBAN: ES23 0182 0142 0002 0150 5998
BIC: BBVAESMM

t.n.v. Iglesia evangélica en Denia

Nederland: Bankrelatie: ING te Geldrop
IBAN: NL50 INGB 0004 2235 67
BIC: DLBKNL2A

t.n.v. Kerkvoogdijstichting Denia